

DEBRECZENI HIRLAP

Elfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy héra 1 frt.
Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Gáspár Imre.
Kiadó lapkiadó: **Kutasi Imre.**

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Aratás előtt.

Néhány nap még s az érett kalászok lehullanak az érett sarló, vagy az arató gép kései alatt s a gazdáknak legfontosabb pillanata beköszönt, mikor nyilvánvalóvá lesz, — hogy fáradságuk jutalma remény-ségüket túlhaladja-e, vagy csekély?

Az idej aratás, legalább szakértők állítása szerint, jó közészerű lesz, ha csak a hátralevő nyolcz kilencz nap meg nem semmisíti az eddigi jelenségek alapján megalkotott szakértői véleményt.

Az időjárás nem volt ugyan nagyon kedvező s a kapás növények egy kissé hátramaradtak, de a kalászosok, a hol a jég tönkre nem tette, elég szépen fejlődtek ki.

Ma még természetesen nem lehet sem arról beszélni, hogy mennyit ad egy buzakereszt, sem arról, hogy minő a szem, mert a mennyiség és minőség egy két nap alatt megváltozhatnak. A gazdák leginkább az utolsó napoktól félnek, mert ezek a döntők.

Az idej aratás felé azonban nemcsak a szemszorulástól, megdőléstől való félelemmel közeledik a gazdaközönség, hanem főleg remeg azon mozgalmaktól, melyek az alföldi nagyobb községekben fordultak elő s melyek minél inkább közeledik az aratás, annál intenzivebb és kiterjedtebb alakot öltenek.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A múlt.

— I ce Resegnier. —

Óh! mikor még az édes bánatoknak S az ifju hitnek éltem napjait!
Mikor hívem: a boldogságot, álmot Szegény szívünk örökbe kapja itt!
De vége már! S mit annyi lágy shajban Susogtam, elfeledtem a nevet...
— Mondjátok, most is úgy van-e mint hajdan? Én már nem élek, és nem szenvedek!

Szép, csöndes este, le a völgyi lejtőn Bolyong-e még a lenge fátylu nő?
A lombok árnyát szellő bontja halkán, Nincs egyedül, mégis hogy reszket ő...
Zavarba van, hisz minden kicsi zajban Azt hittük, már a féltés közeleg...
— Mondjátok, most is úgy van-e mint hajdan? Én már nem élek, és nem szenvedek!

A tömjén füstje száll-e, zeng-e zsoldár, Buzgó imát az oltár hall-e még?
Tudnak-e még szeretni? és megírja A szerető kéz rózsás levelét?
Van lágy „igen“ az édes pillanatban, Vagy mondanak kegyetlenül „nem“-et?
— Mondjátok, most is úgy van-e mint hajdan? Én már nem élek, és nem szenvedek!

Titoktartó a fátyol, ha alatta Szép lány azúr szeme, s aranyhaja?
Oly édes-e a szerelmi beszéde, S oly bús a megtört szívek sóhaja?
Van-e tehetség, irigyekkel bajban,

Ezen mozgalmak iránya főleg az aratási munkákra vonatkozik, mert a munkások mindenütt ama feltételeket hangoztatják, a mik alatt az aratást felvállalni akarják.

Nagy baj ezen mozgalom a gazdaközönségre, mert aratás idején amugy is szükség van munkás kezekben s mert egy-két napi késcdelem a kalászosok learatásánál tetemes kárt okoz a gazdáknak.

Nem kutatjuk, hogy hol rejlenek a mozgalmak okai s hogy jogosultak-e, mert e tekintetben már elmondtuk véleményünket: lelkiösmeretlen bujtogatás eredmények bélyegezve azt; s ha most az aratás előtt ujlag foglalkozunk e mozgalmakkal, tesszük ezt azért, hogy némileg tisztázzuk ama zavart agyvelőket, melyek a bujtogatás miázmáitól vannak tele.

Mert bizonyos, hogy józan gondolkozású népünk agya meg van zavarva azon idegen s lelkelen bujtogatóktól, kik nemcsak hazug és tarthatatlan tanokat prédikálnak, hanem saját érdekükben megakarják bontani a társadalmi rendet, oly követelésekre tüzelvén a munkás osztályt a társadalom többi osztályával szemben, a mely követelések semmi jogalappal, az igazságosság látszatával sem bírnak. Mert alig van örültebb követelés, mint az, hogy az ugynevezett munkás osztály működése és fáradsága több, nagyobb jutalomban részesíttessék, mint a több társadalmi osztály működése és fáradsága s az tekintésük uralgó elvnek a társadalomban, hogy egyedül a munkás osztály érdeke a legfőbb érdek

E tanokban benne van a harcüzenet minden társadalmi osztály ellen s természetesen, hogy ezekkel ma könnyen boldogulnak az idegen bujtogatók, mert felkelik minden emberben az önzést s ez önzés durvább alakban támad fel, gondolkodás és megfontolás nélkül, a műveletlenebb munkásokban.

Azt hisszük azonban, hogy ezek a mozgalmak futó nyári záporok. A mi józan népünk maga fogja lerázni magáról azt a lidércz nyomást, melyet a szoczial-demokraták apostolai agyára és egész lényére gyakorolnak.

Be kell hogy lássa a műveletlenebb mezei munkás is, hogy csak oly mérvben részesülhet támogatásban a társadalom részéről, amely mérvben teljesíti kötelességét e társadalommal szemben s munkája csak úgy részesülhet kellő jutalmazásban, elismerésben, ha tiszteli ő is mások jogait, érdekeit és fáradozásait jogos gyümölcsét.

Meggyőződésünk szerint ily irányban kell hatni e mozgalmak lecsillapítására. Fel kell világosítani a tévutra vezetett munkásokat, hogy a munka gyümölcsét nem egyedül ők vannak jogosítva élvezni, hanem egyedül van erre a társadalom többi tagja is s ha a munkaadótól az egész jövedel-

Jött, melyet világ rosszal fizet?
— Mondjátok, most is úgy van-e mint hajdan?
Én már nem élek, és nem szenvedek!
Gáspár Imre.

Borzasztó körut.

— Felig furdői történet. —

— Irta: Lánca-Hornyák Viktor. —

Páceses!
Ez a páceses az Adél szobaleány orezáján csattant és pedig a nagyságos asszony iczi-piczi tenyerétől, főleg pedig egyik hazai fürdőben.

— Hogyan? A nagyságos asszony mer engem arezul útni, mikor én minden furdői titkát tudom?!

— De hát mikor olyan ideges vagyok és te olyan rendetlen!

— Holott csak egy levelet kell írnom a nagyságos urnak és — — —

— Ostoba, csak nem hiszed, hogy a nagyságos ur jobban higyen neked, mint nekem, ha el akarom mondani, hogy téged elkergettek és így akarsz bosszút állani!?

— Az már igaz! vélekedék a szobaleány, ez argumentum által lesujtva. Hát hadd száradjon rajtam az a „kezelés“ no!

Répásyné ő nagysága nem lett volna az a — nagyon fiatal volta daczára is — raffinrozott szép teremtés, a kinek az egész furdő ismerte, ha el tudta volna hinni csak egy szavát is az Adél szobaleánynak. Sőt biztosra vehette, hogy az most erveket kovácsol ellene. De hát csak hadd kovácsoljon, neki is megvannak a maga tervei.

Nagy idegesen felöltözött — elment a cour-salonba, ott behajította egy ujságnak a fülét, két-

három másik ujságban aláhuzott egy-egy szót, a mit egy katonatiszt lázas kíváncsisággal nézett s a mint a hölgy távozott, első dolga volt e hirlapokra rárohanni.

Répásyné asszony, a legszebb hölgy a fürdőben, innen hazament — és ilyen parancsot adott ki:

— Betléry urnak soha többé nem leszek itthon. Azután ismét elment.

Adél szobaleány jó sokáig törhette a fejét a bosszuállás nevéin. Legjobb lesz a nyugodtan hivataloskodó férjet titokban ide csalni, hadd lássa saját szemével, hogy a hamis menyecske mint csalja meg gyalázatosan. De hát hogyan is kellene ezt kivinni?

Hát azzal a Betléryvel mit akarhat? Hiszen majd megették egymást eddig! Nemsokára bekövetkezik az ő látogatási ideje, ide fog sietni szerelmesen és itt azt fogják neki mondani, hogy most már ott künn tágasabb.

Éppen így elmélkedik vala, midőn nyilik az ajtó.

— Jeszusz! a nagyságos ur! Hát hogyan jön ide?

— Bolondos! Hát a zónán. Ha már ilyen könnyű az utazás, hát mért ne szerezne az ember a szeretett kis feleségének — egy kis meglepetést!

— Na, azt majd szerzek én neked! gondolá a szobaleány. Aztán így szólt:

— Nem lenne szives a nagyságos ur belépni ebbe a benyilóba és ott csendesen maradni? Furcsa dolgokat látna.

— Micsoda? A mint veszem ész re ön elég szemtelen azt ajánlani nekem, hogy nóm után kémkedjem!

— Még pedig sietve ajánlom, mert a nagysága közeledik.

met követelik, vagy annak feltűnőleg nagyobb részét, akkor a munkaadó jogosan megtagadhatja tőlük a munkát s valjon szocial-demokrata apostolai mit nyújthatnak nekik kárpótlásul?

Valjon egyedül a szocialdemokrata munkások, vagy az ezek által félvezettek vannak jogosítva arra: hogy munkájukat jutalmazza és abból jövedelmet húzzanak? Hát a társadalom többi osztályai nem szorgalmuk, fáradságuk és munkájuk után élnek? És valjon, ha a társadalom többi osztályai a szocial-demokrata munkások mozgalmainak ellensúlyozásául hasonló represszáliákkal élnek, mi lenne az ugynevezett munkás-osztályból?!

Azért jó lesz magukhoz térniök a munkásoknak s meggondolniok, hogy lételemüket a munka, a dolog képezi s ha most az aratás előtt felszigázzák követeléseiket munkaadóikkal szemben, saját kárukat okozzák, mert eldobják maguktól a feléjük nyújtott, a kínált és életadó kenyereket.

A szocialis és agrár-mozgalom különben is éppen ma nem bír jogosultsággal, mert ma szorgos, sürgős munkásság szükségeltetik s ha mezei munkásaink, kik az alföldön laknak, a rengő kalászkok mellett, csak teljesíthetetlen feltételek alatt hajlandók aratni, úgy pótolni fogják őket másokkal, mert a világon senki sem pótolhatlan, vagy nélkülözhetetlen, de az aratásnak okvetlenül meg kell történnie, ez elodázhatlan mert másképp éhen hal az egész világ.

Mi nem követelünk tulszigort e mozgalmakkal szemben, mert meg vagyunk győződve, hogy a szocial-demokrata apostolok örült tanaitól megzavart agyak még nagy rábeszélés nélkül is kitisztulnak, mikor fellép a létfontosság kérdése egészen prózai, kendőzetlen alakjában előttük s midőn látni fogják, hogy ellőttük áll a tér, melyen munkájukat saját javukra értékesíthetik; majd egyszerre világossá fog lenni,

A férj elnyomja méltatlankodását és az ördög által ösztökélve, belép a benyilóba.

A nagyságos asszony lázas gyorsasággal jött — sietve turkált össze mindent és drágaságait gyorsan dobálta bele egy kőzetáskába. A férj bámulattal szemlélte: mi lesz itt.

Ebben a perczben egy fiatal ur törtetett be és mindjárt a dolog velejébe kezdett:

— Hallottam tilalmát — Malvin, ön nem fog elhagyni engem, — ön vissza fogja vonni eltiltót parancsát, melyet én úgy semmire tekintek, mert elmegyek ön után a világ végére is. Vagy megölöm magam.

A nagyságos asszony minden meglepetés vagy meghatótság nélkül tett egy revolvert az utazótáska mellé s aztán feléje fordulva mondá: — Elég régen szeretjük már egymást — szakítsunk — engem az újdonság ingere kerget — hagyjon nekem békét — tudja, hogy ki nem állhatom az egyhanguságot — még a boldogságban sem.

— Tehát ön megcsal engem!!
— Nem, fiatal ember ő engem csak meg!!!

Ezt a férj mondta, a ki halálsápadtan lépett ki a benyilóból.

Erre már mindkét fél úgy állott ott, mint-ha a villám ütött volna közéjük.

A ki leghamarabb magához tért, az az asszony volt. Művésziesen oda vetette magát a férjre keblére és olyan szóáradatot zúdított felé, hogy a férj a legjobb akarata mellett sem juthatott szóhoz.

— Igen, igen, én eltántorultam az igaz utról — de ez csak azt mutatta meg nekem, hogy mennyire szeretlek — te vagy az én gyémántom s ez az ember csak arra való volt, hogy gyertyául szolgáljon gyémántom tüzének, becsének emelésére s hogy e becses fényt most már meglássam — hozzád akartam futni — nem! — rohanni —

hogy ha élni akarnak, a társadalmi rendben kell élniök, hogyha sorsukon javítani akarnak, ott kell megragadni a munkát, a hol kínálkozik az s oly feltételek alatt, melyek alatt ők is, és a munka-adók is megélhetnek.

Ezt az elméletet, ezt a tantegyék magukévá a mezei munkások most az aratás előtt, mert az aratás után késő lesz a megtérés és a megbánás!

— **Országgyűlés.** Szombaton d. e. 11 órakor, a főrendiház Szilágyi József koronaőr elnöklété alatt, rövid ülést tartott. A főrendek általánoságban és részleteiben változatlanul és egyhangulag elfogadták az osztrák-magyar államvasut magyarországi vonalainak megváltásáról, a „Lloyd“-dal kötött szerződés fölbontásáról és az „A driá“-val kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat. A konzuláris bíraskodásról szóló törvényjavaslatához általánoságban hozzászólt Beöthy Zsigmond s kijelentette, hogy nem osztja azok véleményét, a kik attól félnek, hogy e javaslat sérti közjogunkat és veszélyeztetli a magyar justícia függetlenségét, éppen azért a javaslatot változatlanul elfogadja. Beöthy beszéde után a főrendiház a törvényjavaslatot egyhangulag megszavazta. Végül Jósika Andor báró mentelmi jogát, súlyos testi sértés elkövetése miatt, a tordai kir. büntető járásbíróóság kérésére felfüggesztette. Ülés vége fél 12 órakor. A legközelebbi ülést f. hó 30-án déli 11 órakor tartják. Itt említjük meg, hogy ugyanakkor a főrendiház közjogi, pénzügyi és közgazdasági bizottsága is tart ülést.

— **Flotta-demonstrációk.** A „Berliner platt“ a következő szavakkal kezdi egy cikkét: „Fiume a napokban impozás flotta-demonstráció színhelye volt. Szándékosan használjuk ezt a kifejezést, bár nem akarjuk, hogy azt a megszokott értelemben vegyék. De Ferencz József császár és király látogatás az angol hajórajon békés demonstráció volt a Angliá és Ausztria-Magyarország, illetőleg az Angliá és a hármasszövetség között fennálló jó egyetértés mellett.“ S ebben a német lapnak teljesen igaz van, mert az angol hangadó lapok is éppen ilyen értelemben nyilatkoznak a fiúmei ünnepélyekről. Hanem míg a fiúmei flotta-demonstráció békés természetű volt s

nem! repülni, hozzád édes férjem, hogy légy istenem, azaz a végtelen kegyelem és bocsáss meg!

A férj csak annyiban jutott szóhoz, hogy nagynehezen lefejtette magáról az ölelő karokat s eldobta magától az asszonyt, a ki ismét művésziesen esett le a szőnyegre.

— Uram, én rendelkezésére állok, de előttem a hölgyet ne bántsa! — szólt a fiatalember.

— Nem úgy megy az — mondá a férj, kezébe véve a revolvert. Itt félre a lovagiasnak hitt nagylelkűséggel. Önnel nincs nekem semmi bajom. Ha én fiatal ember vagyok s alkalmam nyílik egy nőhöz, én sem szalasztom el, mert aki ezt teszi, nevétségessé lesz, butává, ügygyűvé vagy mit tudom én mivé. Nekem csak azzal lehet számolnom, a ki az én tulajdonom s a kire a lelkiismeretem szerint rámondhatom ha megérdemli: Tuez la femme! Öld meg!

Ő nagysága lopva az ablak felé nézett s aztán a szőnyegen térdelve, átszellemült, szentült ábrázatot öltött.

— Beleegyezem!!! Megadom neked hozzá a jogot — neked — a kit annyira szeretek — (vontatottan, csuklással kezdett beszélni, néha kitekintett az ablak felé az éjszakába, mert öreg este lett) igen! — ölj meg engem, mert hűtelen lettem hozzád s én daczára annak, áldani foglak! Csak még egy imát! Igen, én imádkozom! Nem magamért! az én bünnös lelkem szálljon oda, a hova érdeme szerint itélk.

Aztán lassan összetette kezeit és így fohászzkodott:

— Isten! szeretetnek Istene! Áldd meg szeretett férjemet s ha bűn az a mit velem cselekedni fog, akkor bocsásd meg neki, bocsásd meg neki óh uram... Valahára!!!

szerintünk sem vehető szokásos értelmében ez a kifejezés addig, ezt éppen nem lehet mondani arra az ünnepélyre, a mely a kronstadti orosz kikötőben készül. Kronstadtban a francia flotta tesz vizitet az orosz hadi tengerészetnek. Ez már igazi flotta-demonstráció lesz az európai béke ellen. Mert míg a hármasszövetség és a vele szolidáris Angliá nem törekszik egyébre mint békeszeretetének dokumentálni addig a tudtokon kívül szövetséges társak* közül különösen a boszútól lihegő Franciaország azt akarja megmutatni Oroszországnak is, de az európai hatalmaknak is, hogy háboru esetén mily rendkívül nagy számú hadierővel rendelkezik a közársaság tengeren is. S ezt nemcsak a Kronstadtbába indított hajócsapatokkal akarja fitogtatni, hanem a középtengeren is, a hol egyidejűleg a T o l o n mellett is összehívottak egy óriási hajórajt. E mozgalmakból arra a végkövetkeztetésekre lehet jutni, hogy monarchiánk, Angliá és a hármasszövetség békét remélnék, Franciaország és Oroszország pedig háboru a számitanak.

— **Mikor ülésezik a delegáció?** A delegációk — mint Bécsből sürgönyzik — november hó elején ülnek össze és november vége fele a reichsrathal egyidejűleg folytatják tanácskozásait.

Tanügy.

I.

A tanítóképezde évvizsgálója.*

Debreczen, 1891. jun. 29

A debreczeni ev. ref. főiskolában a tanítóképezde évvizsgálatai szombaton végződtek. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület küldöttsége Dávidházi János esperes, Balogh Ferencz theol. ak. tanár és K. Tóth Kálmán debreczeni lelkész, egyházkerületi tanácsbírókból állott. A vizsga második napján délután megjelent Kiss József kir. tanfelügyelő ur is. A két napig tartó vizsgálatok a lehető legjobb színben tüntették fel egy kiváló és kitűnő szakképzett-ségű tanárokat, kik minden lehető elkövettek arra nézve, hogy a főiskola alkotó részét képező eme nagy horderejű tanintézet régi jó hírnevét folytonosan gyarapítsák, — mint a növendékeket kik ezuttal is megmutatták, hogy vezető tanáraik valóban lelkiismeretes munkája nemcsak, hogy ez alkalommal is ékesen szólólag kifejezést nyert, hanem hogy öntudatos, szakszerűleg kép-

* Tegnapról kimaradt.

Ezt már felugorva mondotta s az álméldók előtt hirtelen felszakította az ablakot — ott állott egészen a magas ablak alatt lovon egy katonatiszt, annak oda kiáltá:

— Aladár! Veszély! A nyeregbe!

A tiszt hirtelen átkapta a nő karcu derekát és maga elé kapva a nyeregbe, — vágatni kezdett.

A férj egy pillanatra villámsujtottan állott s aztán önkénytelenül is felemelte a kezét a revolverrel és lött.

Azaz hogy meghuzta a ravaszt, mely egyet csettentett s a revolver — legyezővé nyílt fel. Akkor jött divatba ez a revolver-legyezés.

A távolból hangos kacaj és csókesattanás volt a felelet.

A férj összenézett a szeretővel és keserű kacajban tört ki.

A szerető meg sirni kezdett.

Ő nagysága pedig elrohant a katonájával világtalan világga.

Az ilyen asszonyoknak, ha szépek, sajátoságos körutjuk van: A férj oldala mellől esetleg Bpestre, onnan Párisba viszik őket, lélekkufarok annak idején; aztán Chicagó vagy Sanfrancisco, esetleg China jön; majd Konstantinápoly, Bukarest és aztán e borzasztó köruton újra Magyarországra, még pedig a vidéki városok olyan helyei, melyeket nem szokás újságba írni. Onnan csak egy utvan: a kórház.

Ezt a történetet is a kórházban hallottam egy már csaknem haldokló, elnyűtt nő ajkairól, ki azzal vonta magára a figyelmemet, hogy francziául szóllított meg.

Azóta már bizonyára a föld alatt nyugoszsza borzasztóan mozgalmas életének fáradaimait!

zett s kötelességeit az életben lelkesen végezni tudó egyházát, hazáját szerető, a nevelés ügye iránt buzgalommal viseltetett oly nemzedék lesz, mely avatottsággal fogja népnevelésügyünket fokozottabb mértékben elmozdítani.

Ugy a kir. tanfelügyelő mint nt. Balogh Ferencz theol. ak. tanár és egyh. kerületi tanácsbíró ur örömmel és büszkeséggel jegyezték meg lelkes beszédekben, hogy nemcsak a tiszántúli ev. ref. egyházkerületnek, nemcsak a hazai, egyetemes ref. egyháznak, hanem az országnak is egyik elsőrangú tanintézete, a másik melyet Símor János, a megboldogult hercegprímás is elismert néhai Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett ama levelében, melyben a nagy-szombati róm. kath. tanítóképezdét és annak igazgatóját s ebből folyólag a maga álláspontját is védelmezte a közoktatásügyi kormányzat erőlyes intézkedései ellenében.

Tegnap délután volt az ének- és zenevizsga, mely mintegy betörése volt az addig halottaknak. Közreműködött ezen a tan. képezdei ének- és zenekar is több számmal, melyek mindenike megnyerte az egyházkerületi küldöttség és a kir. tanfelügyelő tetszését. Az orgonázás, énekben, hegedűben igen szép sikert arattak a növendékek, kiknek nagyrésze saját szorgalma és öntevékenysége által jutott oda, hogy jövőre hivatásának e téren is megfelelni képes lesz.

Bevégződvén az ének, és zenevizsga is, Kiss József, kir. tanfelügyelő ur emelt szót. Örömmel adott kifejezést, hogy nemcsak teljes megelégedését, hanem különös tetszését nyilváníthatja a látottak és halottak felett. Ő, mint az állam közoktatásügyi képviselője, de úgy is, mint jó református ember évek óta kíséri figyelemmel e tanintézetet és úgy tapasztalja, hogy részint tanárainak tudományos képzettsége, részint ama buzgalom és lelkiismeretes munkásság, melylyel az intézetnél találkozik úgy a tanárkar, mint a tanuló ifjúság részéről, kiváló biztosítéka annak, hogy e jó hírnevű tanintézet a hazai hasonló-nemű tanintézetek közt mindvégig megmaradjon az elsők között. Sajnálatának ad kifejezést, hogy a vizsgák tartama alatt folytonosan jelen nem lehetett; de a mit tapasztalt. lelkeinek legnagyobb öröme. Köszönetét fejezi a tanárkar ama hivatásszerű munkásságáért, melylyel ez intézet napról-napra a kor igényeinek megfelelően vezet.

Ezután tanuló ifjúsághoz szólva lelkes beszédjében kitaratást, szorgalom, öntevékenységre intette őket, szép szavakkal méltányolva a tanítói hivatal fontosságát, jelentőségét. Végül Tóth Lajos és Bor János 4-ed évet végzett növendékeket nyilvánosan megdicsérte, előbbit minden tárgyból, különösen a zenéből tanusított kitünő előmenetelért, utóbbit pedig szorgalmat és tehetséget mutató magyar fogalmazványaiért és hegedüléséért.

Balogh Ferencz hittanár és egyházkerületi tanácsbíró ur, mint az egyházkerület képviselője mondotta kiküldött bizottság részéről a királyi tanfelügyelő ur megjelenéseért és buzdító beszédért meleg köszönetet annak kiemelése után, hogy ez intézet nemcsak a főiskolának nagyfontosságú és nélkülözhetetlen része, hanem az egyházkerület s egyetemes egyház büszkesége, a tanárkar előtt is köszönetét nyilvánítja küldöttség nevében.

Jóó István tanítóképezdei igazgató tanár meghatottan mondott köszönetet úgy a maga, mint tanártársai nevében is mindnyájok részéről kifejezte ama reményét, hogy a mint eddig hűséggel és pontossággal szolgálták az egyházkerületet s így az államot, úgy a jövőben is az lesz törekvésük főcélja, hogy soha nem lankadó kitaratással szolgálhassák e főiskolát s különösen a tanítóképzés ügyét, hogy ezzel kapcsolatosan a közoktatásügyet némi részben előmozdíthassák.

Ezzel a vizsgák bevégeztek.

II.

A róm. kath. leányiskola vizsgája.

T. Szerkesztőség!

Az e hó 26-án a debreczeni sz. Anna-utcai kath. leányiskola VI. osztályában megtartott évi záró vizsga eredménye a legkellemesebben lepte meg a jelenvolt szülőket és vendégeket, mert az egyes tantárgyakból adott szép feleletek, úgy mint a bemutatott nagyszámu és nem csekély értéket képviselő gyönyörű selyem himzések és más szép kézimunkák, továbbá Miskolczy Etelka, Hoffler Róza, Pruzsinszky Mar-

git és több mások által tartott szép szavallatok és beszédek, — a tanítványok ernyedetlen szorgalmáról, épen úgy a tanító Zambory Oroszky Ludmilla kisasszonynak fáradhatatlanságáról tettek tanubizonyosságot.

A szerzett tapasztalatok nyomán azon meggyőződésnek adok kifejezést, hogy ezen jeles tanító magasztos hivatását nemcsak teljesen felfogta, de azt érvényre is emeli, mit bizonyít azon körülmény, hogy ismert, de szükséges szigor mellett tanítványainak szeretetét és ragaszkodását a legnagyobb mérvben bírja, e mellett tanítványai szívébe valódi testvéri szeretetet tudott egymás iránt ébreszteni. Mindezeknek fényes bizonyosságát adta Udvarý Judith tanítványa nem számított s hallomás szerint utóbbinak fivére által szerkesztett, a tanító és tanuló-társaihoz intézett szép és megható bucsubeszéde, melynek elmondása a jelenvoltakat könynyekre indította.

Elismeréssel adózom a jeles tanító és tanítványok érdeme iránt, midőn a fentebbieket a tekintetes szerkesztőségnek szives közlés végett becses tudomására hozom.

Debrecen, 1891 27-én.

Egy jelenvolt.

Karcolatok.

(Édes cousin. — A praedikátum. — A helyreigazító (Szerk.)

Szép és ösmeretes játék az a „komámaszszony — hol az olló?”

Erre emlékeztetnek a most inszczenirozott flotta demonstrációk is.

Az angol flotta ellátogat Fiuméba, ugyanakkor a francia flotta tesz Kronstadtban látogatást a muszkánál. Valjon nem teszünk később látogatást mi az orosznál s a francia a németnél?

A játék azonban kissé módosulhat, mert a politikai látogatók kérdése bizonyára így fognak hangzani:

— „Édes cousin, hol az — ága?”

Egy tegnapelőtt szétküldött örvendős család jelentésből tudjuk azt, hogy nt. Kiss Albert országgyűlési képviselő urnak nemcsak praedikációi vannak, de a praedikátuma is igen ékes.

Ugy hangzik, hogy „hegy mőgi.” Igen természetes, hogy az ev. ref. egyház érdemes lelkészére nézve ennek a címnek semmiképen sincs ultramontán értelme, levén a képviselő ur, alulirottal együtt, hegy párti.

Alálassan kérjük egyik-másik laptársunkat, ne fájjon olyan nagyon a feje, ha mi, a kik a nélkül is igyekszünk tőlök minél több journalistikai ügyességet elsajátítani, egyszer-másszor tévedünk. Nem jó az, ha valakinek kánikulában s nem jó, ha egy-egy lapnak az előfizetési évad végével fáj a feje.

Magunk is kijavítjuk mi, ha téves információ „áldozataivá esünk.” Neki jó az és nekünk baj. Mit törődnek vele? Ha pedig valamely lap olyan gyakran s annyira szolgálat készen teljesíti a helyreigazításokat — helyettünk, a praenumerációk idején oly kritikus hajlamú közönség még arra a nézetre talál jutni, hogy az ő összes előnyük — a „Debreczeni Hirlap” ne hány tévedésében rejlik!

Gurkó tábornok azt felelte egy német deputációnak, hogy „nix deutchs!”

Még utoljára Gurko lenne jó magyar kultus- vagy honvédelmi miniszternek, mert legalább nem germanizálna.

A muszkaságot meg majd kivernek belőle — idejében.

Gili Balázs.

HELYI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Museum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyitványos olvasóterem a kollegiumban, hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Julius 1. A városi rk. közgyűlés a reáliskolai telkek ügyében.

Jul. 1. Tuzoltok vigalma Székelyhidon.

Julius 5. A A debr. és v. baromfi-tenyésztő egyesület közgyűlése d. e. 10 órakor, a városházán.

Jul. 5. Nagy Gyula táncztanító próbabálja a „Margit”-fürdőben.

Jul. 6. Az alsó szabolcs tiszai ármentesítő társulat r. k. közgyűlése.

Aug. 25. A debr. honv. egyesület közgyűlése.

— Előfizetési felhívás. A „Debreczeni Hirlap” néhány nap alatt befejezi első félévi folyamát. A midőn az új évfolyam küszöbén kérjük m. t. előfizetőink pártfogását, búszen hivatkozhatunk arra, hogy e lap már is annyira megszilárdult a közönség kegyében, a mint arra vidéken — a lap fennállásának ily rövid ideje alatt — még példa nem volt. Aligha csalódunk, a midőn azt hisszük, hogy e kedvező körülmény oka a lapnak minden oldalról, föl és lefelé egyaránt független irányában, minden párt, felekezeti és osztály-korlát fölött álló, bátor szókimondásában áll, — a melyet megtart úgy az általános politikát, — mint a helyi viszonyokat érdeklő rovataiban is. — E mellett törekedtünk a lap élénk és változatos összeállítására, olvasmányaink irodalmi színvonalon tartására, a miben első rendű írói tehetségek támogatnak. Irányunk a régi maradezentul is, rovataink nem változnak, legföljebb szaporodni fognak a kívánalmak szerint s már azért is módunkban van az, hogy egy hirlapi ágat sem hanyagoljunk el, mert lapunk — a debreczeni hirlapirodalomban eddig divó szokástól eltérőleg — hetenkint nem ötször, de ugyanez előfizetési áron hetenkint hatszor, tehát pénteken is napvilágot lát, a mely napon Debreczenben egy lap sem jelenik meg. Ezért fölösleges, a vidéki lapoknál most divó mellékletekről (ilyen a „Keresztény Magyarországnak” mellett megjelenő „Vasárnap” című illusztrált hetilap), a melyeknek szerkesztéséért és irányáért mi állandóan felelősséget különben sem vállalhatnánk, tekintve különösen azt, hogy a a vidéki lapok támogatására számító vállalatok, eddig úgy is rendesen beszüntek néhány hét alatt. — A mit mi adunk, — az már is tetemes áldozatokkal jár, a melyeket azon reményben hozunk meg, mivel bizunk lehet a n. é. közönség fokozott pártfogásában! — A nyári évfolyam első napjaiban, most folyó regényünk befejeztével eredeti regényt indítunk, városunk egyik szellemes tolláról ösmert, előkelő hölgyétől, a melyet váltakozva közlünk egy fordított regénnyel. Speciális nyári közleményekül szolgálnak furdó levelek, utirajzok a nyári mező- és kerti-gazdálkodásra vonatkozó czikkek. Egy szóval azon leszünk, hogy mindig a szükségésért s a tehetségünk szerint legjobbat nyújtjuk.

(r. e.)

ELŐFIZETESI FELHÍVÁS

„DEBRECZENI HIRLAP”

pártoktól és kormánytól egyiránt független politikai napilapra.

Előfizetési árak úgy helyben mint vidékre:

Egész évre . . . . . 10 frt.

Fél évre . . . . . 5 frt.

Negyed évre . . . . . 2 frt 50 kr.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban Kutas Imre könyvnyomdájában valamint Telegdi K. Lajos és László Albert kereskedésében, vidéken pedig postahivatalok útján.

kat kellett csináltatniok, úgy hogy szépen rangjuk 1—2 rózsával is tüntetve legyen. A mi postahivatalunk derék tisztjei gyorsan hódoltak a miniszteri rendeletnek s ma már mindnyájan egyenruhában teljesítik elismerésre méltó terhes szolgálatukat.

— **A depr. ev. ref. egyház tanácstermében** július hó 2. d. u. 4 órákor iskolaszéki ülés tartatik. Tárgy: a tanítói állomásokra beérkezett pályázatok elbírálása. Pontos megjelenés kérérik.

— **Meghívás.** A debreczeni és vidéke baromfitenyésztő egyesülete 1891. július hó 5-én. az az vasárnap délelőtt 10 órákor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. Debreczen, 1891. június 29. Az elnökség.

— **Sajtóhibák.** Mult számunkban olvassd helyi híreink czimeit között „Bűnös érzelmek” h. azt, hogy **üzelmek**, a „Munkás mozgalmak”-ról szóló helyi hír bevezetésében „szeszélyeknek” h. „veszélyeknek” sat.

(Ezen rovat folytatását lásd a 6. oldalon.)

Hazánk s a külföld.

— **Fekete himlőt hozó zsidók.** Az Oroszországból kivándorló zsidók nagy számmal özönlik el mindenfelé az idegen országokat. Ez a nép, melyet az orosz barbarizmus világga üldöz, — meglehetősen tunya és piszkos s így nem egyszer ragályos betegséget huzcol magával szerteszét. Így most közelebről Berlinből távirják, hogy ott a városi menedékházban, hol 300 orosz zsidó lett menedéket, veszedelmes tünetek közt tizen megbetegedtek. A főorvos diagnózis alapján fekete himlőt konstatait.

— **A mireny-mérgezések.** Egy bostoni vegyész, aki most Párisban tartózkodik, különös dolgot beszélt el egy ottani hírlapírónak. Elmondta, hogy ez év elején Bostonban, mely azelőtt egyike volt az ó- és új világ legegészségesebb városainak, ahol aránylag nagyon kevés halálozás fordult elő, egyszerre tömegesen betegedtek meg és haltak el az emberek. A halálesetek folytonos szaporodása annyira megdöbbentő volt, hogy a városban kétségtelennek tartották, hogy mireny-mérgezés okozta a halált. Csak azt nem tudták sokáig megfejteni, hogy a mireny miként jutott a városba. Végre a bostoni vegyész kérték fel véleményadásra, aki hosszas vizsgálat után rájött, hogy a városban levő kémények füstje nagymennyiségű arzén tartalmaz, azt szívták be az emberek s ettől holtak meg. A bostoni vegyész azt állítja, hogy a mirenyt a kőszén fejleszti ki s a füst terjeszti szét. Párisban annál nagyobb feltűnést kelt ez a felfedezés, mert csak nem rég tárgyaltak ott egy mérgezési bűnpert s Pel órást azért ítélték el, mert egy Boemer Eliz nevű meghalt leány ügyében a vizsgálat az órást által lakott ház kéményében nagymennyiségű mirenyt talált, a miből Brovardel, a híres orvos, azt a következtetést vonta le, hogy mireny-mérgezés történt, a mi Pel elítélésére vezetett. Most a bostoni vegyész azt állítja, hogy minden kéménynek falán, melybe kőszénfüst száll fel, a nedveség erős mirenyt tartalmaz, Pel ítéltése tehát a legborzadalmazabb bírói tévedés, mely valaha történt. Más oldalról azt jelentik, hogy a bostoni vegyész állítása szerint az influenza betegségeket is tulajdonképpen mireny-mérgezések, melyeket a kőszénfüst belehelése idéz elő főleg akkor, midőn a ködös időjárás télen leveri a füstöt. Ez okozná egyszersmind a gyakori influenza-haláleseteket is, melyek tulajdonképeni okát eddig nem tudta felfedezni az orvosi tudomány.

Közgazdaság.

A szerbtövistől.

Ugyan mit is lehet írni a szerbtövistől? Hogyan néz ki? Mi az ismertető jele? A ki ismeri, az valószínűleg jobb szeretné nem ismeri; a ki pedig nem ismeri, az ne kívánja magának a szerencsét a szerbtövissel megismerkedni, különösen pedig személyesen a saját földterületén. De hát mit írjunk róla? Hogyan kell irtani?

Miután minden dolognak van két oldala, egy jó és egy rossz; a szerbtövistől is lesz valami jó oldala, miről bátran írhatunk — megem-

litve magát a szerbtövist is közelebről — azok kedvéért, kik hírből is alig, vagy talán éppen nem ismerik.

A szerbtövist (xanthium spinosum) főképen az Alföld a tanyája, itt diszlik, jobban mondva burjánzik, itt bitorolja a drága földet. Előfordul a falak közelében, nagy területeket elfoglalva, elő a legtelreesebb pusztán, az utak mentében. De nemcsak kavics között, a kemény talajon található hanem a szántóföldeken és réteken is; minél jobb minőségű a talaj, annál jobban diszlik. — A legelők csakhamar hasznavehetlenné válnak, ha a szerbtövist elszaporodik rajtuk, mert teremjen a legelő még oly jó fűvet, a juh inkább ott hagyja a fűvet, semhogy a szerbtövist háromágu tuskéitől szurassa magát, mely tuskék szurása csak úgy fáj, mint a méhnek a szurása.

Nálunk majdnem általános az a nézet, hogy a szerbtövist a 30-as években az Alföldre a Szerbiából átszállított juhok és sertések hozták be. E nézet igen valószínű. Egy másik vélemény az, hogy a szerbtövist 1848-ban orosz vendégeink hagyták volna itt, emlékül a szíves vendégfogadtatás fejében.

Erre mutat azon körülmény, hogy Borsod-és egyéb megyében a szerbtövist muszkatövisteknek hívják. Sokkal valószínűbb azonban, hogy a szerbtövist délről hatolt Kassán és egyéb felsőmagyarországi városban csak hírből ismerték, így tehát nem hozhatták be az oroszok, mert akkor Magyarország északi részében előbb kellett volna előfordulni, mint a déli vidéken; a tapasztalat pedig éppen az ellenkezőt bizonyítja.

Általánosan ismeretes, hogy a szerbtövist évről-évre előbbreható, nagyobb és nagyobb területeket foglalva el, a mi könnyen megmagyarázható a szerbtövist természetének alkotásáról, a mi mindenre reá ragad, a mi csak hozzá ér. A juhtenyésztőknek még az által is kárt okoz a gyom, hogy horgas termései oly erősen beleakadnak a juh gyapjába, hogy nincs ember, a ki kitudná belőle szedni.

A németországi gyárakban a gyapju közül kifésülik ezeket a terméseket és a magkereskedők által nem ritkán luczerna meghamitására használtatnak a szerbtövist apróra tört lermései.

Az Alföldön egyes községek hatóságai intézkednek ugyan, hogy a szerbtövist kipusztítsák, a mely intézkedéseket azonban nem mindég koronázza siker, mert ha az utakon oly részéről hajtatik keresztül juh vagy sertés, a hol a szerbtövist nem irtják, ezek a szerbtövist magját behurcolják és rövid idő alatt ismét mindenfelé láthatni ezen veszedelmes gyomot.

A szerbtövist tehát káros, veszedelmes és majdnem kipusztíthatatlan; de ha már ilyen, legálább csökkentsük, kisebbsítjük a kárt és tegyünk e célból valamit. Van egy jó oldala a szerbtövistnek és ez nem egyéb, mint az, hogy irtva, összegyűjtve és elégetve, kitűnő hamutrágyát ad.

Godeffroy R. dr. vegyelemzte a szerbtövist és hamuját a következő összetételének találta:

Szénsavas mész	9.39 %
Kénsavas mész	2.82 "
Foszforsavas mész	12.18 "
Szénsavas magnézium	8.31 "
Klormagnézium	1.07 "
Klorkáli	4.39 "
Szénsavas káli	25.00 "
Vasoxid	15.81 "
Kovasav	19.18 "

Az élelmezés számadatai világosan mutatják, hogy a szerbtövist különösen sok foszforsavat és káliit tartalmaz, tehát oly alkatrészeket, melyek kiváló fontosságúak. Ha most ezen szerbtövist-hamut összehasonlítjuk a búkk-, füz- és fenyőfahamujával, nevezetesen pedig ezek foszforsavas- és káliimennyiség tartalmával, úgy kitűnik e számok összehasonlításával, hogy a fafélék jóval kevesebb káliit és foszforsavat tartalmaznak, mint a szerbtövist.

	Tartalmaz
	foszforsavas káliit
Búkkfahamu	1.92 % 6.32 %
Füzfahamu	2.05 " 4.55 "
Fenyőfahamu	6.00 " 4.50 "

A hol szerbtövist diszlik, ott jó talajnak is kell lenni és miután e talajt oly kíméletlenül kirabolja e haszontalan gyom, épp a gyom ha-

muja maga igen alkalmas a sovány, kihasznált földek javítására.

Nálunk a szerbtövist, ha kiirtották, összehányják az árokban és ott hagyják elrothadni, pedig ezáltal csak elterjedését idézik és segítik elő, mert mikor a szerbtövist irtani kezdik, már sok mag talán félig megérett, ha ez utóbbiak elég napot kapnak, szintén megérnek és a jövő évben az irtás dacára még több lesz a tövis. Az egyedül helyes eljárás az leendő, hogy a lelekasztott szerbtövist összegyűjtetik és elégettik, ez által elszaporodása meggátoltatik, földjeink számára pedig igen jó trágyát nyerünk. Nagyon haladatlanak látszik ugyan a munka, de tényleg nem az. Öregek és gyermekek egész nap szedegethetik, irtathatják a szerbtövist és lassan-lassan kiirtva azt, földünk tiszta és gyommentes lesz és e mellett legalább 1—2 évre a hamu által javul.

Próbáljuk meg s mindjárt kettős hasznot látunk belőle.

Hreblay Emil.

— **A sorvetés előnye a kertészetben** eltagadhatatlan, ha azokra az előnyökre gondolunk, mely a kapálás megkönnyítésében található föl, nem is említve, hogy általa megóvjuk magunkat a magpazarlástól, hogy szeles időben a sorbetetés könnyebben kivehető, mint a szórvetetés, hogy a sorokat a nélkül is kihuzhatjuk, ha a talajt nem is hengereztük jól le s ez által a föld megcserepedésének elejét vehetjük, hogy a sorban a mag gyorsabban kél, mint különben. Nem kis előny továbbá, hogy a sorvetések a tavaszi fagyok ellen szalmatakaróval megóvhatók, a vetés könnyen ritkítható és a növényt szedés közben nem tapossuk agyon, a nap az északra délre néző sorokat jobban átmelegíti és így a növényzetet fejleszti, a gyomlálás nem jár nehézséggel, valamint a trágyalé és a víz kiöntése se veszélyezteteti a növényeket. Legfőbb előnye azonban mindezek mellett a sorbetetésnek, hogy a gyökfélék könnyebben szedhetők ki, mint a szórvetett ágyak tartalma és hogy a termés az előbbi módszernél mindig nagyobb, mint az utóbbinál.

Apró-cseprő.

Kérő: Hígyje meg Stern ur, hogy ha az Ön leányát elveszem, hát a tenyeremen fogom hordani!

Apa: Csakhogy előbb — ugy-e bár — én állítsam Önt a i p r a !

Börzeélcz.

— Nem tudod, hol szerezhetnék öt forintot kölcsön?

— Ugyan mit kerülgeted, mint macska a forró kását... Nem monhatod egyszerűen: Kohn, kölcsönözz nekem öt forintot.

— No hát Kohn, adjál kölcsön 5 forintot.

— Megbolondultál? Honnan vegyek öt forintot?

Óh! hogyan van lét a ha'ál után,
Ha más csillagra szállhat
Az ós erő, mely testükben lobog
S ott új hazát találhat:
Olyan csillagra szálljak, mint a föld,
És a más világba tönn
At élni sirva mindeu szenvedésem
És minden gyönyöröm!

Ábrányi E.

Raphael nagy festővé lesz, ha mindjárt kezek nélkül jött volna a világra.

LESSING.

A közönség köréből.

Tek. Szerkesztő ur!

Becs lapja 146. számában megjelent azon közleményre vonatkozólag, mintha Földesen a napszámos osztály strikeolna, s így az agrar mozgalom tényleg megindult volna, tisztelettel megjegyzem, miszerint ez a közlemény tévedésen alapul.

Földes község napszámos osztálya azon szerencsés helyzetben van, hogy munkát mindig talál és kap, és pedig a viszonyok szerint kedvező feltételek mellett; nemcsak azért pedig, mert itt a birtok nem néhány ember kezében összpontosul, hanem több gazda között oszlik meg, — de főleg azért, mert nálunk, hogy úgy mondjam, minden egyes gazdának megvannak a

maga szegényei, a kiket azok a legszélsőbb határig menő humánus bánásmódban és eljárásban részesítenek.

Ez ideig tehát teljes békességben élünk s jó lélekkel mondom, hogy talán a különböző társadalmi osztályok között sehol sincs olyan vékony választófal, mint nálunk. Itt, a mint írva van: „Az alsó rend a felsőt hallgatja, s az erős az erőtlen gyámolítja.” Ez mindenesetre az értelmi és erkölcsi nagykorosság symboluma.

Lehet azonban, hogy azoknak a mozgalmaknak, melyeknek még ez idő szerint csak kilövellő villámai látjuk, a romboló kövei itt is behullanak a társadalom békéjébe. Azoknak a bűne lesz ez, kik az istenadta népet félrevezetik, s a különböző osztályok érdekeinek összekuszált csomóját, oldás helyett az erőszak fegyverével kívánják kettévágni.

Kérem az igazság érdekében e néhány sort közleni.

Földes, 1891. jun. 28.

Vincze József,
ev. ref. néptanító.

Helyi hírek.

(Folytatás)

— **N. N. dr válasza.** N. N. ur, a kinek életfilozófiája oly heves fejtegetésekre adott alkalmat e lapokban, következő sorokat küldi be hozzánk: Nem szükséges uram önnek, ingerült szavaimra hosszasan válaszolni, csupán csak tudom, hogy a szűk keblűségem miatt még soha senki egy könnyet sem hullatott és ezután sem fog. Vajjon elmondhatja magáról ugyanazt Ön is? Hanem azt nagyszerűen eltalálta, hogy leszármazóim lennének; azoknak csakugyan nem lenne helyük sem a lelencz, sem árva, sem közközházban, társunkra mindenesetre lenne gondom. Hanem azt az állítását, beszédjét, mintha én a multkor közleményemmel, a jó izlés, illem, és haladás ellen véttem volna, erélyesen visszautasítom; legfeljebb beteljesedett rajtam az a jó magyar példa beszéd, hogy „szólj igazat betörök a fejed” Művelődhetik, haladhat felölem az egész világ végére-kedvére. Önnek is nőhet a szelleműs és humánus eszméitől igen nagyra, egészen a széptattanásig. Végre pedig miután nézeteink rendkívül eltérők, azért egyáltalában semmi kedvem tovább vitatkozni. N. N.

N. N. ur figyelmét kikerülte, — hogy egy kedves delnő felelt soraira. — Lesz még több is:

Egyik a kötővel,
Másik a gömböstitél...

Ez elé a virágzápor elé tessék aztán a nőgyűlölet esernyőjét kifeszíteni!

— **A debreczeni honvédek élelmezési díja.** A budapesti számvétség, a debreczeni honvédek számvivő osztályától bekerete a városi piacziárak jegyzékét s a vett értesítés után a honvédek élelmezési díját fejenként egy és két tized krajczárral lejjebb szállította. A drágaság nagy s az élelmezési díj kisebb, mint volt még az olcsóság idejében is.

— **Önkéntesi tanfolyam.** A Lichtblau Albert önkéntesi tanfolyamát végeztet 13 kereskedő és iparos ifju mind letette az önkéntesi vizsgát Nagyváradon. Lichtblau Julius 6-ától új tanfolyamot nyit.

— **Méreg nélküli légyipapiros.** Vegyünk porrá tört fekete borsot és keverjük össze sziruppal egy habarcsá, melyet papirosra még jól föl lehet kenni és egy széles ecsettel itassuk be ezen anyagot itatós papirosba és kész a légyipapiros. A szirupot cukoroldattal is helyettesíthetjük. Használat előtt a papirost meg kell nedvesítenünk.

— **Az új személydíj szabás megállapítása** czéljából tudvalevőleg a budapesti államvasutak igazgatósága megkereste az üzletvezetőseket, hogy kebelökből 1—1 szakértőt küldjenek ki. A debreczeni üzletvezetőség, nem a mint tegnapi irtuk Somogyi Henrik hanem Sopronyi urat küldötte ki.

— **Eljegyzés.** Szűcs László ev. ref. lelkész ma tartja eljegyzése-ünnepélyét Szűcs Mihály bizt, intézeti hivatalnok bájos és kedves leányával Szűcs Vilma kisasszonnyal. Aldást, boldogságot kívánunk a tiszta szerelemből kötött figyre.

— **Gerster Mari** urhölgy által, mai számban közzétett hirdetésére, felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Egy tanuló** felvétetik László Albert könyvkereskedésbe.

Iparos tanoncok munka kiállítás.

Debreczen, jun. 30.

F. hó 28-án vasárnap reggel nyílt meg az ev. ref. collegiumban a deb. iparos tanoncok munkáinak kiállítása, a mely minden évben rendszeresen megtartatik.

Az idei kiállítás a kiállított munkáknak úgy mennyiségében, mint minőségében a legszebb haladást mutatja az előbbi évekéhez képest. Ezen évről-évre szebb eredmény felmutatásában a legnagyobb elismerés Dóczy Gedeon iparskolai igazgató tanár urat illeti meg, ki nagy buzgalommal igyekezett a tanoncok minden tekintetben való előhaladásával fényes eredményt felmutatni. Nagy részök van a sikerben az illető szaktanár uraknak is, kik segédkezet nyújtva az igazgatóknak, igyekeztek őt a legnagyobb kitartással czélja megvalósításában előre vinni.

A kiállított tárgyak négy teremben vannak elhelyezve, a collegium hátsó épületének földszintjén jobbra, mindjárt az igazgatói irodával szemben levő teremben vannak az asztalos, ács, esztergályos, hangszerész, kárpitos, kefécs, kerékgyártó, molnár, pintér, szobafestő munkák. — Szébbnél-szebb butorok gyönyörködtetik a szemlélőt, a melyek közül az asztalos munkák a legnagyobb részt festetlenül hagyták, hogy a kidolgozás, összeállítás annál inkább kitűnjék. Különösen szembeötlők itt Kovács Lajos 2 é. aszt. tanonc szép faragványokkal díszített betétes siffonja, a mely akármelyik mesternek dicséretére válnék. Az említett tanonc több kiállító társával 3 együtt, kik szintén igen csinos munkákat produkáltak, Lókody Ferencz asztalos tanítványa. Itt van még Erdély Miklós 2 é. kárpitos tan. Skvir Demjén tanítványa, a ki egy piczike pamlagot állított ki, nagyon ügyes dolgozással. Vajthó Gyula 2 é. 8 hón. esztergályos tanonc K. Tóth Sámuelnél ruha és kalap fogásával tűnik ki. A fentemlített munkálatok mindegyike van kiállított tárgyakkal képviselve, csak a hangszerész maradt ki egészen. E teremben összesen 109 kiállító van.

A mellette levő terem az aczélsodrony aranyműves, bádogos, gépész késses, kovács, kocsigyártó, lakatos, órás, piparezező puskás, rézműves reszelővágó üveges fazekas kőfaragó munkáké. Sajnos hogy az említett munkák közül soknak nincs kiállítója. A lakatosok közül kiemelkedő Molnár István 3 é. tanoncnak egy kis vasból készült kőszlopokba ékelt sarkertje a hol a kivitel szakértőktől is is megdicsértette különben a Spitz Gyula tanítványa. — Megemlítendő: Logosi Gábor és Borsai Sándor, lakatos 3 éves tanoncok által együtt készített vaskonyhájuk, (Bóór Ferencz tanit.) egy ülő fürdőkád Biró Géza 4 é. bádogos tanonc által készítve, (Durkán Jánosnál); továbbá nagyon csinos Tóth Balint 3 é. fazekas tanocznak egy 10 kishordóból álló de egymással csövek által összekötött agyagból égetett zöld színű kulacs és még sok igen szép munka a felsorolt fajtákból, összesen 124 kiállítóval.

E teremmel szemben vannak a csizmadia, cipész, papucs készítő, szappanos, szijgyártó, szűcs timár tanoncok munkái. Itt különösen, Szabó Bernát 4 1/2 é. Szűcs tan. (Trocsányi Lajosnál) gyönyörű magyar női bundája tűnik fel; ügyes munkák még a Kis Péter 3 1/2 é. czizm. tan. (Gere Mihálynál) és Prem Ferencz 2 é. tan. (hasonnevű atyjánál) csizmai, továbbá Tasnádi Gábor 9 hón. cipész, (Szilágyi Györgynél) stb. Itt 155 kiállító van. E terem mellett van még egy mely az utolsó is egyszersmind a czukrasz, fésűs, gubás, hentes, kalapos, kertész, könyvkötő, kötélverő, nyomdász, ruhafestő, sütő, szitaszövő, szabó, (posztó és szűr), mézeskalácsos munkák számára. A mint a terembe lépünk, rögtön a szemünkbe ötlök egy 3 méteres hosszú szalonna rúd, mely félig paprikás, félig fehér, s a mennyezettől csaknem a földig nyúlik. Ezt Szilágyi István 3 éves hentes tan. (Kuczik Gábornál) készítette. Ügyes munkák a nyomdászokéi közül a Veres István 1

éves tanulóé, Péntek Lajos 1 1/2 éves tanulóé. A kötélverők közt legügyesebb Harsányi István 3 éves kötélv. tan. Gutti Istvánnál. Meg kell említeni egy Zöld József 3 é. szűrszabó tan. (Végh Mihálynál) által készített szép, magyar szűrt. Veres Dániel 2 é. gubás tan. (Salánki Ferenczél) fűrtös, fekete gubáját, Biró Albert 3/4 éves szabó tanuló (Haber Józsefnél) egy darab posztó kivarrása által. Ez különösen ügyes munkás, a mester jó ízlésére és gyakoroltató módjára vall. Igen csinos munkák vannak még a magyar szabók és könyvkötők munkáinál; amott Gutti Gyula 4 é. szabó tan. (Borsy Andrásnál) egy mellény himezve, emitt Csárdás Ferencz 4 é. könyvkötő tan. (Dávidházy Inréné) szép kivitelű kötéseivel.

Végre a pékek kiállítását szemléli a látogató, s minthogy a 12 órát rég elűtötte s ezt eszébe juttatják a kalácsok, melyekből szintén van egy kis gyűjtemény.

A négy teremben összesen 471 szorgalmas tanonc igyekezett munkásságát s ügyességét kitüntetni s (felül a kérdés), vajjon melyik lesz boldogabb az életben, a ki most ott munkáját kiállítja, vagy az a ki az államvizsgát ugyanakkor letette? Az ipar napról-napra nagyobb lendületet vesz, s mikor a szeptemberi napok közelednek, a gyermekek hajlamát s tehetségeit ismerő szülők fontolják meg jókorán, hogy hová adják gyermekeiket?

Bereczky L.

Idegének névsora.

„Bika” szálloda:

Bertrand A.	utazó Páris
Claparede A.	„ Genfi,
Mandel J.	„ Krakó.
Prager P.	„ Bpest.
Vechsler N.	„ Bpest.
Hirch S.	„ Bécs.
Llebb	„ Bécs.
Tausig	„ Prága
Engländer Miklós	Almozsd.
Müller B.	Miskolcz.
Kovácsi I.	Bpest
Dresner utazó	Bécs.
Lövey D.	„
Steiner M.	„
Jankó Miklós	Bpest.
Schmid S.	„

Angol királynő szálloda

Recznitz-r Ignác.	Bpest
Várady Lajos	„
Lánczy Gyula	Kolozsvár.
Dr. Kiss Endre kir. táblai bíró	Helyben.
Antal József	Bpest.
Veisz terménykereskedő	Miskolcz.
Lippert Gyula	Győr.
Engel Jakab	Bécs.
Unger József	„

„Fehérlő” szálloda.

Högye Mihály szabó mester	Békésmegye.
Csonka Gyula mézárós Bogoszló	Sopron megye.
Márk József földbírtokos T. Sgaa.	„
Kalmann István	„
Czachi Rudolf utazó	Bécs.
Várady József	Nyirbátor.
Étscher Ferencz	billart művész Bpest.
Veichselbaum Fülöp	Budapest.

„Froner” szálloda.

Vechsler utazó	Bpest.
Rósa	„
Reich I.	„
Berger J. Kis Várda	„
Merschies J. és családja	gyógyszerész B. Ujváros.
Schönvald S. Tizsa	keresztur.
Hofbauer József	R. palota.
Farkas Salamon	Székelyhíd.
Leitner hirt.	Szováth.
Versz Henczhid.	„
Schnek kereskedő	Szoboszló.
Romeli	Bpe t

SZERKESZTŐ ÜZENETE.

B. Z. urnak Páncsova. — Elintéztük.
Bacsó Kálmán urnak. H. Bős zórmény. —
Kivánsága szerint lesz. Kérjük az ígértet.
F. B. urnak helyben. — „A reáliskola leendő új épületének telké”ről szóló cikk idejét multa.

Legujabb.

— **Róma,** Brün interpellációjára Rudoni miniszterelnök biztosítja a képviselőházat és az országot, hogy a kormány meg akar maradni a mellett a békepolitika mellett, melyett Olaszország már hosszú idő óta követ. Hogy elérjük e célt, mondja, a miniszterelnök — szilárdan és állandóan fenn fogjuk tartani a közép európai hatalmakkal önálló szövetségeinket. Olaszország és Európa — ismétlem — meg lehetnek győződve arról, hogy a szövetségek meg maradnak és a béke hosszú időre föntartatik.

NAGYSZERŰ ködfátyolképek és optikai mutatványok

Projections Phantoscop és villanyvilágítás felhasználásával előadva a hírneves budapesti tanár **Romelli A.** ur által
Szerdán Julius hó 1-én és Csütörtökön Julius 2-án a **MARGIT FURDŐ** disztermében nagy

DISZELŐADÁS

tartatik.

Műsor:

I. Rész. Változó képek.

1. képek a párisi világkiállításról 1889.
2. „ Osztr. Magy. ország városairól.
3. „ Budapestről.
4. „ Bécsről.
5. „ A világ egyéb nevezetesebb helyeiről. — Átváltozó és mozgó képletekkel.

10 percz szünet.

II. Rész. Mulattató Rész.

1. Női szépségek arckép csarnoka. || 3. A Plasztika Mester művei.
2. Bibliai képek Doré után. || 4. Humorisztikus képek.

Záradékkul nagyszerű hatásos **SZINJÁTÉK.**

A fent említett képek közt vannak, a melyek eddig sehol a világon nyilvános helyen bemutatva nem lettek — és ezen előadás ugy a szakértőket és műpártolókat, nemkülönben a n. é. közönséget felette érdekelné és egyáltalában mulattatni fogja. — Az előadás előtt nemkülönben a szünet alatt **RÁCZ KÁROLY** első rangu cigányzenéje fogja a n. é. közönséget mulattatni.

Helyárak:

1. ső hely felterített asztalnál 50 kr. || Álló hely 10 kr.
2-ik „ „ „ 30 kr.

A gyermekek és tanulók az 1-ső és 2-ik hely felét fizetik.

Kezdeté a cigányzenének este 8 órakor, a mutatványoknak este 9 órakor, vége fél 11 órakor.

Előadás után közkívánatra táncz is rendeztetik. Kitiűő ételek és italok pontos és jutányos kiszolgálásáról gondoskodva lesz. Julius 8. és 9-én ismét előadás tartatik új műsorral hol városunk nevezetességei is be lesznek mutatva.

A n. é. közönség mennél tömegesebb látogatását kéri

tisztelettel

Romelli A.

tanár.

AJÁNLOM

pontos és gyors kiszolgáltatás mellett a legjobb minőségű

FÜSZER ÉS DÉLI GYÜMÖLCS ARUKAT

igen finom

cuba-, gyöngy-, arany-jáva-, mocca-, portorico kávé fajokat,

P. H. Suchard és Küfferle-féle chocoládd gyártmányokat,

Mandarin, souchon, karaván peccovirág theat

FINOM ANGOL ANANASZ JAMAJIKA RUMOT,

Világosi, Keglevich, czuza, Durozier, magyar és Tricoche francia cognacot.

AZ ERDÉLYI PINCZE EGYLET és az
aradi bortermelők szövetkezetének borait,

Tokaji és ruszti asszuit,

EGRI, BUDAI és MÉNESI, VERES BOROKAT.

mindenféle bel- és külföldi csemege sajtokat, finom teavajat,

bel- és külföldi ásvány bor és gyógyvizeket.

Továbbá ajánlom az ideny beállításával

toll üzletemet,

hol mindennemű tollak megvételével, mint eladásával foglalkozom.

Tisztelettel

Leidenfrost Armin

Debreczen főpiacz a „BIKA” szállodával szemben.

ZOMÁNCZ FESTÉSZET.

Minden előképzés nélkül bár ki is el-sajátíthatja magának tőlem olesó pénzért **az email festészetet** (minden égetés nélkül.)

Ezen festészetet lehet **cserép edényre, fára és bőrre** alkalmazni és művészi kivitelű disztárgyakat készíteni a legrövidebb idő alatt. Kertészetre alkalmas diszedények rendelkezésre állanak.

Itt tartózkodásom csak rövid ideig tart.

Gerster Mari

festőművésznő és rajztanító
N.-Várad nteza 2203. sz.

FÉRFI CHIFFON INGEK

gallér vagy a nélkül **1.50 kr.**,
a hírneves **Schroll-féle chiffonból**
három minőségben: 1.90., 2.20., 2.60.

gallérok, kézelők,

zsebkezdők

minden árhoz.

HARISNYÁK,

urak, nők, gyermekek számára,

ezérna és selyem keztyük,

napernyők, esernyők

legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓ LAJOS FIAI

ezégnél

Debreczen Rózsatér.

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN. N.-VÁRAD
K. Istemplom-bazár.

FRANCZIA BATIST

előnyös bevásárlás folytán rendkívül olesó
leszállított áron.

KIHÁZASITASI KELENGYE

teljes kiállításal.

Vászon, kész fehérnemű,
DIVAT. RÖVIDÁRU,

butorszövet, szőnyeg,

függöny

ágy- és asztalterítő,

Paplan és matrác raktár

dus választékban, jutányosan szabott árak
mellett,

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár

gyári áron.

Pike, trico, plüs,

nyári paplanok

és mindenféle

FÜRDŐ CZIKKEK

**Kvizda-féle köszvény folyadék
fájdalomszüntető szer**

Köszvény, rheuma és idegbajoknál.

Ugyanez jó sikerrel használható merevedéseknél, az izmok merevségénél, ideggörcsök-nél, főképp pedig erőviszacszerzésre nagy munkával foglalkozóknak vagy a kik nagy menetgyakorlatot tettek.

Egy palack ára 1 frt.
Kvizda Alveolar fogcséppjei 1 palack 50 kr.

Kvizda hajszese. 1 palack 50 kr.
Kvizda tyukszemtapasza 1 doboz ára 35 kr és 70 kr.

Kvizda sóborszesze, 1 palack ára 85 krajczár.

Kvizda Alveolar szájvize. 1 palack ára 40 kr.

Kvizda utifüvedv. 1 palack ára 35 kr.
Kvizda Alveolar fogpasztája. Egy por-czellán tegelylyel 70 kr.

Kvizda hagymapomádója. 1 tegely ára 80 kr.

Csak akkor valódiak, ha a fenti védjeggyel vannak ellátva.

Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerertárban

Kvizda János gyógyszerháza a Kereszthez. 3 Korneuburgban, Bécs mellett.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK

Julius 1-től kezdve az idény előhaladtával

Divatos női ruhaszövetek,

MOSÓ VOILE-ok

Valódi francia batist,

ZEPHIREK és ATLASZ SZATINEK

tetemesen

leszállított áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

cégnél

Debreczen, rózsater

Bosznay J. és Társa

cégnél czepléd-utca

LESZÁLLÍTOTT ÁRON

nagymennyiségű

csikos és virágos Voile,

BATISZT és ATLASZ SZATEN

kapható.

VÉGELADÁS!

NAGYTEMPLOM-TÉR,
STENCZINGER-HÁZ alatt.

Az összes raktáron levő Karton, Voile, ruba Zephir, általában mindenféle mosókel-mék, pamut és czérna vásznak, asztalne-műek, selyem fejkendő, csipkék, szallagok, harisnyák.

selyem és czérna keztyük,

FÉRFI INGEK,

nyakkendő, gallér és kézelők, velezek,

KASANOK,

tél és egész posztók,

TÉLI KENDŐK, BEKÖTŐK,

szövött és kötött árukat

mai naptól kezdve

leszállított

VÉGELADÁSI ÁRAKON

adom el.

Ezen előnyös bevásárlási alkalomra a mélyen tisztelt közönség szíves figyelmét felhívom.

Kiváló tisztelettel

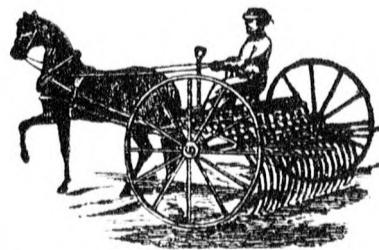
Heider Antal.

IRÁNYI BÉLA

gazdasági gépgyára és nagy gépraktára,
DEBRECZEN,

Nagyvárad-utca, 2227. szám.

Ajándékul igen jutányos árak és kedvező feltételek mellett, úgy saját mint más kitűnő gyártmányu

„HOLLINGSWOTT” gyűjtőgépeket,

szabadalmazott új fajta külön szerkezetű

„Viktória” rostákat

mely valamennyi eddig létező rostákat minden tekintetben felülmuljak; ezekenkívül mindenféle más gazdasági gépeket, továbbá: Gőzcséplő gépekhez való részleteket mint, aczéldobosinákat többféle vascsöveket, fém és fa lagerokat stb. stb.

KERTI és LOCOMOBIL fecskendőket,

Kut-zivattyukat

jótállás és a legjutányosabb árak mellett. Gépműhelyemben mindennemű gépek javítását fém- és vassztergályozást, kazán javítást, alaposan, gyorsan és jutányosan készítek.

Téjes tisztelettel:

Irányi Béla.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás.

Nyári gyógyítás.

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czégo látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a mindenkorra és szívvelies „Isten őrösse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkész Honnetchlag-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb bedörzsölő-szer

köszvény

csúsz

és minden

meghülési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúsz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alájában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belőleg vízzel vegyítve hirtelen roszullát, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é. Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerertáiraiban és kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszess és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógsz., Tóth Béla, Murakösy Károly gyógsz., Szent-Királyi Tivadar és Gerébi Fülöp uraknál.

B

N

N

e-
l-
e-
k,

k,

k,

t

N

a-
ét

ra,

ol-
rt-

t,

len
éle
k-
éle

t,

vi-
st.

2098

Debrecz

D

Előzetes ár

M o g j

A koro

(L. H. jától és a laszától m ország.

Taga a pártok volna az, t. i. hogy hozás vitá tatott fel.

Mert seli, ezt a csot, mely a „magya nak oly n litikai küz rése sem selőjének az oly tör lannak tal döntőleg k

De vi hozásnak het rajta, mel ki s egy olyan minő a k mel kíséri igaz, hogy sé g e a k latkozott. gadhatja s

A DEBRE

Fényes pamlagon e fejt arany halvány s mintha szer pad szép te karja keblét a szellő ált csokba zárt nának egym hogy egy re

A nap nye sajtásá selyem but ha lángokba köző lény é festményeke ros fény, m szobában, s apróságait i czára, egysz rőszti azt, m

A pill meit, de cs mely arczár mely a szer Senkis napsugár vi sugár is mi